

TELEGRAFUL ROMAN.

Telegrafulu' éso de doua ori pe septemana: joi' si Duminéa. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei; pe afara la c. r. poste, cu bani ga'ta, prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu' prenumeratiunei pentru Sabiu' este pe anu 7. fl. v. a ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

Nr. 109. ANULU XI.

Sabiu, in 1 Decembre 1863.

tru provinciul din Monarchia pe unu an 8 fl. éra. pe o jonatate de anu 4. fl. y. a. Pentru prino' si trei sitraine pe anu 121 pe 1/2 anu .6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu' cu litere intru o jurnata 60 cu 5 1/2 cr. pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v.

Afaceri externe si interne

in senatulu' imperialu.

Vienn'a 25 Novembre. (Coresp. orig.) Budgetulu' Ministeriului afaceriloru' externe produce de comunu desbaterile cele mai interesante in casa' ablegatiloru'.

Budgetulu' de estimpu' inasa, carele se luá vinerea trecuta la pertractare, produse nesce desbateri cu atát'a mai interesante si mai infocate, cu cátu' in acelea-si veni inainte si caus'a Schleswig—Holsteinului, in care causa Ministrulu' Rechberg respunde totodata la o interpelatiune, ce i-o facu' casa' ablegatiloru' cu vre-o câte-va dile mai nainte. Oratori' cei mai renumiti participa la acele desbateri. Atacurile fusera atátu' de veheminte, incátu' a dóu'a di se si latu' faim'a despre o demissiuare ministeriala. —

Astadi' venira la ordideea dilei bugetele celor trei Cancellarii aulice si prin urmare si alu' cancelariei transsilvane, dintre care alu' Ungariei si alu' Transilvaniei se si pertractara, eara alu' Croatei se amana pe siedi'nti'a venitoare.

La bugetulu' Ungariei nu luá cuventulu' nimeni afara de Baritiu, carele aduse unu' amendementu', spre a se incuviintiá sunele fára de nici o desbateré, din causa, cáci Ungari'a nu e reprezentata si cáci si in anulu' trecut totu' astfelu' s'au urmatu'; dar nu fu sprijinitu' de ajunsu'. Eará la alu' Transilvaniei participa dintre Transsilvaneni: Puscariu, Fekete — Negrutiu, Pope'a, Groisz, Zimmermann, si, cá representante alu' regimulu', Br. Reichenstein.

Puscariu si Vice-cancellaru' Br. Reichenstein vorbira la positiunea „cladrea drumurilor“ in contr'a stergerei a loru' 39,461 f. propuse de comitetulu' respectivu'; dar nu isbutira.

Fekete — Negrutiu facu' trei amendemente: unulu' pentru imultirea ajutoriului imperatescu' anualu' pentru preotimea gr. catolica inca cu 30,000 f.; alu' 2 pentru imultirea lefiloru' professorale la scól'a normala din Blasiu, si alu' 3 pentru infintierea unui institutu' pedagogicu' in Blasiu, si dotarea acelu' cu 3000 f. anualu'.

Pope'a mai antái facu' si elu' unu' amendementu' asemenea celui d'antái alu' lui Negrutiu, pentru imultirea ajutoriului imperatescu' anualu' pentru preotimea resaríténa dela 25,000 f. la 60,000 f. anualu'. Tóte amendementele acestea se decise a se dá mai antái comitetulu' de finantie, spre a reportá asupr'a loru'.

Dupa aceea totu' Pope'a la rubric'a „Fundatiuni si ajutorintie spre scopuri de instructiune“ tinu' o vorbire mai lunga despre relatiunile celor doué Academii de drepturi din Sabiu si Clusiu; apesá, ca in Transilvani'a constitutiunea tierci se baseza pre sistem'a natiunala si confesiunala si ca cele doué Academii de drepturi si-au caracterele loru' speciale natiunale; cea din Sabiu este germana si cea din Clusiu magiara, apoi si-indreptá rogarea cátra regimu': Cá acest'a orisama mai infiinteze in casa' o a trei'a Academia de drepturi natiunala romana, ori sale contragapre cele doué esistente intr'un'a singura paritetica.

Decurgerea intréga a desbateriloru' asupr'a bugetulu' Transilvaniei, se póte vedé din raportulu' stenograficu' respectivu', care-lu' voiu tramite máne.

Summ'a recerintiei se incuviintiá cu 3,799,205 f. si acoperirea cu 91,076 f. pentru Transilvani'a.

In dilele trecute au mai venitu' la casa' ablegatiloru' unu' proiectu' supletoriu' din partea regimulu', prin care se mai cerura inea pentru Transilvani'a inca vre-o 83,000 f. si anumitu' in urm'a petitiunárii Escellentiei Sale Par. Eppu' di-nuescu' Andreiu Br. Si agun'a pentru dotarea Consistoriu-

lui resaríténu' si a seminariulu' clericalu' 30,000 f. anualu', apoi pentru leafa Vicecancellaru' alu' comitelu' sasescu etc. Acestu' proiectu' inca va ajunge in decursulu' septená-nei acestia la ordinea dilei.

Inca in decursulu' sesiunei acesteia, dupa cumu' ne asigurá cei competinti, va veni inainte si cestiunea drumulu' de feru', asiá cá celu' pucinu' in principiu sa se concessioneze acumu'.

Sesiunea prezinte a senatulu' imperialu' se va incheia in 18 ori 19 l. c. c. n., camu' se dice, prin Maiestatea Sea in persóna.

Dela senatulu' imperialu'.

La siedi'nti'a 53 a casei ablegatiloru' a emu' sa adaugemu' langa cele espuse in nr. premergatoriu', ca dupa bugetulu' de justitia veni la rindu' bugetulu' pentru marina' de resboiu'.

Comitetulu' propune a se acordá 9,382,034 f., pecandu' regimulu' ceruse 12,098,657, va sa dica sbate din preliminariulu' regimulu' preste 2,700,000 f. Ablegatulu' Conti din Triestu' vorbese in contr'a proiectulu' comitetulu', espunendu' de cáta trebuintia e pentru imperiu' marea adriatica si o potere imposanta marina. Austri'a trebuie sa-si maréscá marin'a intru atát'a, incátu' nu numai sa fia'n stare de a se aperá in contr'a unei blocade straine, ci la tempu' de lipsa sa poata luá si initiati'a intr'unu' resboiu' de mare. De aceea densulu' trebuie sa se declare in contr'a proiectulu' comitetulu'. Cá'n treacatu' apoi critiseza procederea senatulu' fatia cu celatea Triestulu' (cárei'a se proiectase a i se luá privilegiulu' de portu' liberu'), si numesce acésta procedere „nedémana“, dupace Triestulu' au adusu' atátea sacrificie pentru imperiu'. — La cuvintele lui Conti: ca acumu' mai multu' decâtu' ori cându' nu trebuie crutiatu', respunde Herbst, ca acumu' mai multu' decâtu' ori cându' trebuie crutiatu'. — Si cu acestea desbateréa generala e gata. Ministrulu' de marina, Br. Burger trage o paralela intre bugetulu' din anulu' trecut si intre acésta, si afla, ca pelánga reductiunile facute de comitetu' marina' austriaca in locu' de a propasi, cá si ale altoru' staturi, e condamnata a repasi; cáci nu numai nu va fia'n sare a se tine in positiunea normala, a-si pastrá náile, a-si cresce oficerii si cadetii, ci nici o náia (corabia) 'nceputa nu o va poté aduce la deplinire. Austri'a nu va sa se faca potere marina' aggressiva (atacátore), ci va numai o marina' proportiunata cu positiunea si poterea sea.

Apoi se 'ncepe desbateréa speciala si se citescu' dupa proiectulu' comitetulu' si se'ncuviintiéza urmatórele positiuni:

- 1) Directiunea centrala 112,057 f.
- 2) Oficie 512,729 f.
- 3) Comande de náie etc. 172,446 f.
- Spese extraordinare 129,325 f.
- 4) Trupele 1,268,060 f.
- 5) Institute (de crescere, spitale e'c.) 130,211 f.

Pentru sustinerea náiloru' ga'ta de a'ntrá'n mare proiectéza comitetulu' 1,499,522 f. Comitetulu' a scadiutu' din summ'a ceruta de regimu' 229,070 f. mai cu séma pentru aceea, cáci dupa declaratiunea regimulu' din armat'a de mare numai camu' a trei'a parte trebuie sa petróca pe apa. Conti staruiesce a remané in locu' acésta summa; cáci poterea marina' nu e pentru pace, ci pentru resboiu'. Asemenea si Contreadmiralulu' Wissiak cércá a demonstrá, ca acea summa e de lipsa pentru adaptarea cuvenita a náiloru'. Pentru proiectulu' comitetulu' vorbescu' Dr. T a s c h e k, S c h i n d-

ter, Dr. Herbst, Skene; incontr'a lui și în favoarea propoziției regimale, respect. a propoziției lui Conti vorbesc: Conte Vrints, ministrul Conte Recheberg, Hagenauer și încă odată ministrul de marina Br. Burger.

Venindu la votare, propunerea rămâne în minoritate de 39 voturi, și astfel se primește proiectul comitetului.

Că o incisa întreveni și cuventul lui Skene, care ceru că presedintele să reprobeze în publicu expresiunea lui Conti: „ca procederea senatului imperialu fatia cu cetatea Triestulu este nedemna, — ceea ce se și facu.“

Positiunile „cladiri de uscatu și de apă“ cu 96,000; „alte spese pentru marina“ cu 73,000 f., „spese de pensiunări“ (Versorgungsauslagen) cu 215,243 f., toate aceste că ordinare, se încuviințea fără desbatere.

Apoi vinu la rendu extraordinarele, și se primește pozițiunea 3) (vedi mai sus) fără desbatere cu 129,325 f. — La postulu urmatoriu, adica: „sustinerea și reținerea materialului de flota“ comitetulu proiectase pentru ordinariu pe periodulu de 14 luni 4,031,314, iar pentru extraordinariu summ'a preliminară de 1,639,578 f. a o șterge și a lasă pe periodulu de 14 luni numai 223,330 f. căci în pozițiunea de fatia a imperiului acelasi n'are lipsa nici de a se cladi mai departe acum deodata cele două năi ferecate, nici a se începe cladirea celei de a trei'a. — Conti propune dincontra, că: 1) summ'a ceruta de regimu pentru o a trei'a naia ferecata de 394,575 f. sa se încuviințeze; 2) summ'a extraordinara ceruta de regimu pentru o naia ferecata: 1,372,320 f. sa se încuviințeze; 3) eventualminte pentru urgarea cladirei duoru năi ferecate sa se încuviințeze summ'a de 681,160 f. Cele două propuneri d'antăiu nici ca afla sprijinire; a trei'a e sprijinita, și asupra ei se începe discussiune între Dr. Giskra, ministrul Br. Burger și Conteadmiralulu Wissik; celu d'antăiu așera, cesti doi din urma combatu propunerea comitetului; la votare propunerea lui Conti rămâne și de asta data în minoritate, și se primește cu majoritate de voturi atât ordinariulu, câtu și extraordinariulu după propunerea comitetului.

Dupa aceea propune ableg. Cerne din Gorit'a, că toate contractele pentru lucruri și liveratiuni pentru totu, ce se tine de marina, sa se faca pe calea licitatiunei publice, și nu prin acorduri (tocmeli.) (Propunerea se aduce la votare la capetulu șiedintiei, dar rămâne în minoritate).

Apoi se trece la rubric'a „acoperire“. Veniturile proprii în summa de 82,000 f. pe periodulu de 14 luni se încuviințea.

(Dupa decisiunile aduse rămănu dar a se da din finanțiele statului 9,382,034f.)

Comitetulu mai propune a se exprime următoarele dorințe:

1) că preliminaru pentru năi zidinde sa nu se mai faca summatim, și de câte ori se va zidi o corabia nouă, totdeun'a sa se prezenteze spesele zidirei, ale adaptărei, traiulu soldatloru, și prestetotu toate spesele, și astfelu catimele de lipsa apoi sa se cêra la fia care anu.

Dupa câteva observări ale ministrului Burger, din care vedemu, că durat'a unei năi e de 16 ani, se primește această propunere; asemenea propunerea a două: 2) că zidirea unei a trei'a năi ferecate are de a rămâne de totu pe josu, la carea ministrulu Burger face unele observări, iar Giskra o rectifică și o așera că o mesura trebuințoasă.

În șiedint'a 54 a casei ablegatiloru (din 3 Dec. 21 Nov. sub presiudu ordinariu, fiindu de fatia ministri Schmerling și Burger) suntu mai multe obiecte la ordinea zilei. Le vomu luă toate după rendu.

Celu d'antăiu e bugetulu „marinei comerciale.“ Ref. Hagenauer. Comitetulu încuviințea fără desbatere atâtu recerutele singuriteloru părți, preste totu în summa de 1,427,523 f., câtu și veniturile proprii în summa de 279,360 f. Mai departe propune comitetulu, a declară cas'a, ca ea subordonarea marinei comerciale sub ministrulu de marina o privește că o mesura pagubitoare atâtu în privinț'a administrativa, câtu și economica, și ca prim urmăru bugetulu ministeriului lu marina l' încuviințea numai că unu ce extraordinariu. — Asupra acestei cestiuni se nasce o discussiune scurtă; ministrulu de marina Br. Burger espune motivele, ce au îndemnatu pre regimu la această mesură; Dr. Herbst așera proiectulu comitetului, arătandu că trebile comerciale atâtu suntu de diferite de ale marinei bel-

lice, încătu amplotiati dela un'a nu se potu transpune la cealaltă, prin urmăru ele nu potu fi puse sub unu ministeriu, ci afacerile comerciale reclama reînființarea unui ministeriu propriu de comerțiu, cărui'a apoi după natur'a lucrului trebuie subordonată și marin'a comercială. — Totu cam în acestu întielesu vorbesce și Winterstein. La votare proiectulu comitetului se primește mai cu unanimitate.

Acum urmăru alu doilea obiectu de desbatere: bugetulu ministeriului de comerțiu. Celu d'antăiu vorbitoriu la desbaterea generală este Baritiu, care espune o multime de rele, ce împedea comerțulu cu Moldo-Romani'a: încetarea tractatului dela 1838., drumurile cele rele, post'a cea defectuoasă și tardia, telegraf'a cea preste mesura scumpă, secaturile cu pasporțele, iregularitatea afaceriloru consulare, în fine lips'a drumului de feru la marea neagră, — totu lucruri de mare importantia, în privinț'a cărora e de cea mai urgentă necesitate, că regimulu austriacu sa între în negotatiuni seriose cu regimulu românescu. Nainte de toate însă dorește, a se vedea tractatulu cu Moldo-Romani'a dela 1838, și tractatele comerciale cu Turci'a din sut'a trecută, în fine regularea competenției judecătorești a consulatelor. Br. Riese-Stallburg cere a se așera lucrurile de comerțiu din monarchia incontr'a concurenției din afara. Cont. Kinsky se plânge asupra manceloru mesuri luate incontr'a lătrei epidemieloru de vite, și întreba pre regimulu, de ce institutiunea veterinariloru (doștoriloru de vite) și comisiunile cele multe au produsu până acum folosu astfel de puțin?

La desbaterea specială se preliminară, după proiectarea comitetului, spese ordinare și extraordinare pentru directiunea centrală pe periodulu de 14 luni: 274,401 f.

Nerespundindu-se la întrebarea lui Kinsky această, întreba Cont. Vrints: ca are ministeriulu de comerțiu de cugetu de a responde lui Kinsky? Presedintele esplica, că Kinsky n'au facutu interpellatiune formală, ci au pusu o simplă întrebare; cu toate acestea Br. Kalchberg responde, că regimulu n'are alte mijloce în privinț'a acestei, decâtu organele administrative; deci se descărea pe ele. — Cu acestea pozițiunea: directiunea centrală se încuviințea.

Positiunile: Institutulu de agronomia în „Altenburg-ulu unguerescu“ cu spese pe 14 luni: 41,538 f., și cu venituri de 26,497 f., apoi „cultivarea tierei“ cu spese de 156,005 f. și venituri de 4017 f., după aceea „capitanatulu montanisticu“ cu spese de 213,414 f. și venituri 2046 f. — se încuviințea fără desbatere.

La pozițiunea „venitulu din poste“ propune dr. Daubek, că lefile conductoriloru, espeditoriloru și servitoriloru sa se urce în proiectulu regimului de 554,137 f. cu diece percentu (la sută.) Regimulu a fostu proiectatu pentru urcarea salarielor 75,193 f., comitetulu mai adausese cam 36,000 și facuse unele schimbări și în administratiune și în organismulu personalulu. Ministrulu Plener combatu acestu amestec în afacerile interne ale serviciului; mai cu sêma cându acelea suntu numai la cutare și cutare specialitate de oficiali și nu la totu. După ce mai vorbesce și Br. Doblhoff totu în favoarea proiectului comitetului, se primește următoarele positiuni: acoperirea 15,916,519 f., spese ordinare și extraordinare 11,442,611 f.

În fine se mai facu unele proiecte pentru îmbunătățirea stărei oficialiloru postali.

Urmăru postulu „institutele telegrafice.“ Directorulu de telegrafia, Brunner de Wattenwyl reprobă procederea comitetului, care a ștersu summ'a de 27,279 f. ce se cerura mai multu decâtu în anulu trecut, arătandu că venitul din telegrafia s'au duplicatu, prin urmăru cu dreptulu, că sa se acordeze și spese mai multe. — În fine după ce mai vorbesce Brosche și Brunner încă odată pentru remanerea summei espuse, iar Br. Doblhoff incontr'a ei, aceea se încuviințea. Positiunea acest'a dăra face: acoperirea 2,606,000; spesele ord. și straord. 2, 659,652 f., — toate pe periodulu de 14 luni.

Apoi vinu la desbatere propunerile lui Baritiu, despre care vorbiramu mai susu, precumu și a lui Conr. Schmid (care o puseramu sub ochii cititoriloru nostri în nr. 108 sub rubric'a: „În privinț'a drumului de feru transilvanu“, unde comunicaramu și responsulu Br. Kalchberg la ea.) La espositiunile lui Baritiu responde Br. Kalchberg, că regimulu e cu atențione la acele împrejurări și parte a și luat mesuri pentru îndreptarea lor. — Propunerile lui Baritiu se decide a se predă comitetului de finanție.

— Br. Riese — Stallburg mai aduce unele proiecte privitoare la asigurarea campurilor, la regularea apelor și a pescuitului, în fine la pastrarea și semănarea padurilor, care toate se primesc fără dezbateri.

Sedința a 55-a a casei ablegatilor (sub presiunea ordinarii, fiind de fatia ministrii Schmerling, Mecsery, Lasser, Plener, Hein) a fost ună din cele acceptate cu mai viu interes din partea publicului. Acestu interes se manifestă de ajuns prin multimea cea neîndatinată a publicului privitoriu: logele de curte, diplomatica, a casei de susu, galeriile, toate erau pline indeseite. Căci la ordinea zilei: răspunderea la interpellatiunea lui Rechbauer în cauză Schleswig-Holsteinului. Noi comunicăm acestu răspuns pe scurt în nr. penultimu; cuprinsulu lui e, ca Austria împreună cu Prusia voru starui pentru îndeplinirea executiunii în Schleswig-Holstein, după cum aceeași fusese decretată în senatul confederatiunii germane; ear întrebarea succesiunii în aceste principate rămâne deocamdata deschisă. — Rechbauer răspunde, ca răspunsulu l'a multiamitu numai într'atât, încât Austria va să procedă solidarmente cu Prusia; ear când s'a va să se alizeze cu regimulu lui Bismark, acest'a nu o va aprobă nici unu austriacu. — Cuventulu din urma e primitu cu aplausu nu numai în sala, ci și pe galerii.

Apoi vine la ordine bugetulu „dărei de consumu“, dar la propunerea lui Szabel acest'a rămâne la o parte și se ia la dezbateri „bugetulu ministeriului de est-terne“. Referinte Conte Kinsky. Sedința prin această impregiurare devine și mai interessantă, căci manevrându dela politică Austriei fatia cu Schleswig-Holstein, se arunca lumina și asupra referintelor ei cu alte staturi. Timp'ă noastră nu p'ote fi de a desfășura în f'oi'ă acest'a unu tablou mai largu; de aceea ne vom margini pelânga a espune în conture mari cursulu dezbaterii. După Rechbauer vorbesce Schindler, care ia la critica ageră politică din afara Austriei, fatia cu Italia, cu Schleswig-Holstein, cu Polonia, și ca pecându alte staturi și radica agricultur'ă, în dustr'ă, comerciulu: Austria se desgolește de aliați, și apoi remanendu singură, și pune speranța 'n armata, carea 'nghite totă bunăstarea statului. În fine dorește, a espune și regimulu austriacu o carte de documente, — carte venetă — carea sa cuprinda actele mai de frunte despre referintele cu staturile straine. Ministrulu Cont. Rechberg c'erca a răspunde la ambi: lui Rechbauer, ca nu e problem'ă senatului imp. a se ocupă cu afacerile altor staturi (Voci: Oho! Oho! Contradicții.) ear lui Schindler, ca pentru politică de mai nainte de 1859 nu i se p'ote impută lui (Rechberg) nimicu; ear pentru periodulu dela 1859 înc'oc'e, decându e densulu ministru, e responsabilu pentru tote.

Gr ocholski cere a se privi cauză Holstein'iana din punctulu de vedere alu naționalităților, și nu alu legilor celor scris: cându apoi și Polonii, cari mai de o sută de ani sanger'ăză pe toate câmpurile de batalia ale Europei, și voru dá contingentiulu pentru sprijinirea cauzei germane; căci și această casa și-a datu consensulu pentru sprijinirea Poloniei, și deca ea cu toate acestea n'au urmatu, nu va să decida cine e de vina. Reprob'ăza politică Austriei fatia cu Polonii, pentru cari n'a facutu mai multu, decâtu a tramisu trei note la Petropole, ear pentru casulu cându acelea s'aru respunde în modu negativu, nu s'a 'ngrijitu nimicu. Sa aibă grija, sa nu o patiescă și cu Schleswigulu asiă, și sa umble cu diplomati'ă, unde se ceru fapte iuti și rezolute. Austria sa-si bazeze politica pe pretensiunile naționalităților, și atunci p'ote fi sigura de consensulu tuturor popórelor se. Brinz vorbesce cu multa caldura în favórea ducatelor Schleswig-Holstein, care după tractare at'atu de anticonstitucionala din partea Daniei sunt în dreptulu lor de a se deslipi cu ajutorinlu Germaniei de acestu regatu; Austria sa asculte vocea generală a poporulu germanu. Apoi reprob'ăza form'ă conchiamării la congressu, cu carea Napoleonu a facutu mai întâiu paradă înaintea camerelor franceze. Preste totu nu e multiamitu cu politică contetui Rechberg. Wai de le argumenteaza, ca Dania nu si-a plinitu datoritiile nici fatia cu ducatele, nici fatia cu Germani'ă, și Austria nu e datóre a sustine întregitatea și solidaritatea Daniei. Rechberg reflecta ceva ableg. Brinz. Kuranda critic'ăza și reprob'ăza politică cea nesigura, clatinatóre și plina de contradicțiuni, ce o pórta Austria înafara, și esprime dorinti'ă a se alatur'ă și Austria cá statulu confederatiunii la majoritatea confederatiunii. (Toate cuventările ablegatilor, afara de ale ministriului sunt acompaniate de aplause și bravo-uri.) Ministrulu Rechberg respinge unele invinuri.

Giskra în cuventu viu arata, ca Austria de si e adi mare și mai tare decâtu la 1859, acest'a nu e meritulu ministeriului de esterne, ci alu constitutiunii. Dar fatia cu staturile din afara și adi nu sta mai bine, și p'ote singur'a-i amica e Engliter'a. Conrad Schmidt chiama atentiu-neă casei asupra afacerilor dinlantru ale monarchiei, și-si afla liniscirea în cuvintele ministriului privitoare la cele esterne.

Dupace mai vorbesce și ref. cont. Kinsky repro-bându politică esterióră a regimulu și desvatuindu-lu dela unu resboiu, care aru constá 6-700 milliõe și aru ruiná statulu, și dupace cont. Rechberg răspunde urm'ăza dezbateri a specială. Comitulu propune

1) pentru directiunea centrală 508,242 f. Se primesce.

2) Adausulu pentru ambasada ambelor Sicilii se stramuta la speșele straordinarioe.

3) Adausulu de funcțiune pentru solulu din Rom'ă în summa de 23,333 f. comitulu l'a stersu. Min. Rechberg declara, ca regimulu lu va plăti și mai departe: ceace da ansa la refusări infocate din partea lui Kinsky și Giskra, care celu din urma numesce această procedere de totu încontr'ă dreptulu, ba chiaru calcare 'n picioare a constitutiunii. Dupace mai vorbesce cont. Hartig pentru remanerea, și Herbst pentru stergerea acestui postu, cas'a decret'ăza stergerea lui.

(Straordinariulu acordatu pentru ambasada ambelor Sicilii face 7350 f.) — Apoi se mai primesc fără dezbateri

4) adausulu pentru plenipotentiatulu militarulu din Frankfurt 14,700 f.

5) adausulu cardinalulu Conte Reisach se pune la strordinariu. 7595 f.

6) pentru oficiile consulare 594,300 f. și

7) adause procentuale 130,000 f.

La „aco perire“ veniturile consulare sunt 134,517 f. Se aprob'ăza.

Mai departe se decide, că speșele ministeriului de esterne sa se propuna casei în forma mai specializată; asemenea că sa se dea camerei o espositiune despre referintele imperiului fatia cu alte staturi. La amendoune ministru contradisese, dar remase pe josu, precum prestetotu în sedința acest'a fusese forțe fără norocu. La urma Berger reprob'ăza forțe ageră sistem'ă tinerei asounse a tuturor afacerilor esterne, și propusese a se urmă totdeun'a cu cea mai mare franchetia și pe fatia.

(Ne rogăm a asemen'a cu cele espuse aici și corespundințiá din Vienna de mai susu.)

Sedința tinuse dela 10 până la 4 ore.

Sabiu în 30 Nov. Biserica resariteana din Transilvani'a serb'ăza astadi împreună cu diu'a S. Apostolu Andreiu celui întâiu chiamatu și diu'a onomastica a veneratulu seu Archipastoru Andreiu Baronu de Siagun'a. Simtulu de pietate cátra marele barbatu alu bisericei și natiunii sale, întruni astadi pre PP. Protopopi locali, pre dd. profesori ai institutulu diocesanu împreună cu elevii lor din toate cinci cursurile, apoi pre mai multi din dd. deputati ce se afla 'n Sabiu, unu frumosu număr de juristi, în fine o multime de locuitori de toate condițiunile în biserica din cetate, unde se adusera rogatiuni fiiesci pentru viața, sanatatea și prosperarea bunulu Parinte, care precumu totdeun'a asiă și acumu priveghieza, luera, ostenesce ne'ncetatu în fruntea turmei se. Corulu pedagogico-clericalu esecută cantările S. Liturghii cu indatinat'ă promptitate, cantandu la urma poesi'a de Z. Boiu: Nu te teme turma mica! și cea de A. Muresianu: Eata diu'a cea dorita! Incheiám și noi cu o strofa din aceea cantare festiva!

Nu te teme turma mica! Căci în fruntea unu Parinte Cu tojagu de mantuire, cu credința multu ferbinte,

Te pazesce, te conduce cátr'ala apelor isvoru Plinu de viața fericita, d'unde cei ce beau nu moru.

— Totu în acestu di se tienu parastasu pentru sufletulu poetulu nostru celebru Andreiu Muresianu în biserica gr. cat. din preurbulu: „Pórta turnulu“. De fatia gră tinerimea dela academi'a de drepturi, unu numeru însemnatu de inteligința noastră, ce se afla în Sabiu, și după ce se severși culinlu Dreescu în biserica gr. resariteana din cetate, se în-

multi numărul asistentilor și de aci, cu deosebire corul clericilor gr. or., carele veni anume spre a contribui la solemnitatea doioasei festivități.

La finea S. Liturghii celebrate de trei preoti, între cari pontifică P.O. D. Protopopu Ioane V. Rusu, cestu din urma rosti o cuvântare petruindătoare, în care descrie însemnată a serbarei, însemnatăa barbatului reposatu și însemnatăa cuventului nationalistu. Însemnatăa cęsta din urma fu ilustrată prin esemplu lui Sincai și în fine prin a lui Muresianu, cari ambii au preferitu mai bine a fi nationalisti și a suferi pentru acestu zelu alu loru tôte tempestătile, ce leau adusu inimicii nationalității nōstre române asuprale.

Dupa aceea se cantă de corul clericilor gr. or. „Plāngu și me tanguiescu“ și în fine: „Destep'ate romane din somnulu celu de mōrte“ cu care se și finii acęsta serbatōre de doliu.

Pest'a în 7 Decembre 1863.

Dă-mi libertate, Domnule Redactoru! că în interesulu adevărului să îndreptu o împartășire falsă și totodată trivială a „Gazetei“ despre parastasu, ce eră să se tina în Pest'a pentru sufletulu repausatului poetu Andreiu Muresianu.

Iaca ce dice „Gazet'a“ în N-rulu 109.

Junimea rom. dela universitate din Pest'a se pregătise cu tôte la unu parastasu solemnulu, însă după ce se exercitara și intrunira unu cor și finira tôte preparatiunile, nescie omeni bigoti și rei la matie nu vrura a concede, că în biseric'a greco-r. de acolo să se faca parastasu la unu român gr. catolicu! . . . . . Ne miramu, ca cu grecii și d. Gosdu cu ocașunea acęst'a nu se aretă mai mare român, decâtu bigotu. Astfeliu de romani, spuneti singuri câtu cumpaniti!

Se scie de comunu, ca în biseric'a greco-română din Pest'a servitiulu ddiescu se tine într'o septemăna grecesce, și în alt'a, adeca totu în a două romanesce, pentru ca poporenii bisericeii suntu de nationalitatea greacă și română.

Tinerimea română dela universitate, ce a auditu scirea trista despre mōrtea cea dorerosă a lui Muresianu: în Sămbata cea mai de aprōpe voiă să tina parastasu pentru odihnirea lui, însă fiindu-ca septemăna cea mai de aprōpe a fostu a Greciloru, s'a detiermuritu a se lasă pe septemăna următoare; deci a și invitatu pre toti membrii cunoscuti ai comunității la acestu servitiu ddiescu. Cu acęsta ocașiuie se dechiarara mai multi Români neuniti, ca ei, că adevărati stimatori ai poetului, care a scrisu „Descępta-te Române!“ voru luă parte la parastasu și voru portă tôte spesele îndatinate.

Ilustr. sea D. Emanuilu Gosdu, pre care „Gazet'a“, 'lu onoręza cu titulu de bigotu, a oferitu luminile, unu altu barbatu de frunte celelalte spese, alu treilea spesele clopoteloru, și asiă mai departe.

Curatorii bisericeii, audindu despre planulu unu parastasu pentru Muresianu, mersera la Reverendisimulu D. Parochu și-lu rogara, sa nu tina de feliu parastasu, din cauza ca Muresianu a fostu de legea greco-catolica, ear biserica din Pest'a e biserica confesiunala. La obiectiunea, ca deca pentru Széchényi magiarulu s'a potutu tiné parastasu, cu atātu mai tare se pōte pentru Muresianu românulu, — respunsera, ca ei pentru Széchényi numai pe lângă licenti'a capelata dela Episcopulu din Bud'a facura parastasu, deci tinerimei nu i se va pune nici o pedeca din partea comunității, deca va cere și va dobandi asemenea licenti'a dela Episcopulu respectivu; — însă nici unu membru român a adevăratu alu comunității n'a fostu în contr'a parastasului.

Acęst'a e adevărulu, și nu celu-ce fu publicatu în Gazeta cu o maniera fără tactica și fără precugetare serioasă.

Incātu pentru terminulu necioplitu alu „Gazetei“ de „bigotu“ și „reu la matie.“ — însemnu numai atātu, ca a casionatu indignare mare și semtbila în peptulu fie carui barbatu credinciosu religiunei sale, și cumca astfeliu de expresiuni triviale, ce-si afla refugiu în Gazeta, nu suntu alt'a în literatur'a română, decâtu nisce buruiene veninoșe, a caroru potere nu vindeca, ci maresce ranele usturătoare.

„Gazet'a“ însă — precumu se vede — are privilegiu de a dă cu băt'a n balta, și a calcă în picioru totu ce nu e după placulu eii; pentru aceea nici nu i-se pōte împută, căci deș'a „nu scie ce face.“

„Astu-feliu de literati spuneti singuri câtu cumpaniti.“
(M. B.)

Redactoru respundiatoru Zacharia Boiu.

Varietăți și noutăți de di.

Academia de drepturi din Clusiu se deschise cu solemnitate în 7 Dec. n.

Diuarulu magiaru „Független“, după publicatiunea redactorelui seu Aureliu de Kecskeméthy, cu 31 Decembre a. c. încetęza de a esi.

(O fapta frumoșă.) Unu soldatu unguru, corporalulu Macsai din Segedinu dete unei mueri serace tōta avut'a sea — 7 f., — că sa-si plătesca darea. Unu altu Unguru, locutoriu în Londr'a, care pe semne din jurnale primise scire despre acęsta fapta, tramise la redactiunea foii „Szeged. Hiradó“ 10 f. cu aceea, că sa-i restituie soldatului binefacatoriu, — ceace se și facu.

(Ból'a de galitie.) Din tinutulu Clusiuului ni se crie despre o bōla în paserile de casa, carea în câteva minute le omōra. Nici betrânii nu-si mai aducu aminte de o astfelu de bōla.

(Diuaru nou.) În Vienn'a va aparé din 1 Ian. 1864 unu diuaru nou numitu „Gazet'a căniloru“ (seu pentru căni, dupacumu vei voi sa traduci). Problem'a nobilei lui redactiuni se vede dar a fi: — a tajă frundia la căni.

Amploiatii din Cetatea de peatra Ne sosescu sciri totu mai dese, ba cetimu și în jurualele din Ungaria ca capitanulu și tōti dęregatorii de frunte ai districtulu Cetății de Peatra suntu sub incuțire oficiōșă și ca suntu suspendati de oficiulu loru. În jurnalele magiare se și latisa fain'a, ca districtulu Cetății de Peatra s'aru desfiintia și s'aru contopi în comitatele vecine. Vedi numerulu 29. alu Telegr. din 1863.

Nr. 66—3 Concursu.

Statiunea de invetiatoriu din Almasiulu mare, care este impreunata cu unu salariu de 100 f. v. a., cuartiru și lemne — se afla vacanta; cei ce voiescu a ocupă acęsta statiune sa se infatisieze seu adreseze la subscribulu cu documintele cuviincioșe până n 10 Dec. a. v. 1863.

Secarambu în 17 Novembre 1863.

Sabiinu Pisiso,

Protopopulu Tractulu Gioajului II.

Nr. 68—2 EDICTU.

Prin care Savu Morariu din Salisce, Tienutulu Sibiului, de tempu mai îndelungatu au parasitu pre soci'a sea legiuita Ann'a Bucur Hert'a din Salisce, fără de a se sci loculu și modulu petrecerei lui, se îndetoreza, că în restempu de unu anu dela datulu de fatia, cu atātu mai vertosu sa se infatisieze innaintea scaunulu protopopesu subscrisu, cu câtu la din potriua, și fără de elu, se voru hotări cele de S. S. Canōne bisericesci prescise.

Sabiinu în 22 Novembre 1863.

Forulu protop. gr. res. alu Tract. Sibiului I.

Ioannu Hanni'a m. p.

Protopopu.

Nr. 69—2 Edictu.

Ioann Popa din Comun'a Cornatielu, carele de mai multu tempu au parasitu cu necredintia pre legiuit'a s'a sotia Mari'a lui Petru Danciu totu de acolo, și nu se scie loculu aflarei lui, de ore ce sotia lui au pornitu procesu de despartienie asupra-i, se provōca prin acęst'a, în terminu de unu anu, și o di, dela datulu de josu, a-se presenta innaintea sbnscribulu scaunu Protopopescu, cu atātu mai siguru, căci la din contra, și în absentia lui, se va decide procesulu de susu, în sensulu SS. Canōne ale bisericeii nōstre greco-orientale.

Dela scaunulu Protopopescu greco-orientalu alu Tractulu II-lea alu Sibiului.

Sabiinu în 30 Novembre. 1863.

Ioannu Pannovicium. p.

Protopopu.

Pretiuurile de piatia

din Sabiinu, Vineri în 29 Nov. 11 Dec. 1863.

	fl.	xr.
Grăulu de frunte, galét'a nemt. (Metzen) *)	3	60
„ de midilocu „	3	33
„ de cōda „	3	7
Secar' a galét'a nemtięșca (Metzen) *)	2	—
„ de midilocu „	1	93
„ „ cōda „	1	87
Ovesulu de frunte, gal. nemt. (Metzen) *)	1	40
„ „ midilocu „	1	33
„ „ cōda „	1	27
Cucuru zulu galét'a nemtięșca (Metzen) *)	1	93

*) 3 galete nemtięșci suntu 2 galete ardelenesci.

Editoru și tipariulu tidgorasane.fiei diece